

Nr 31

**Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående
musikutbildning m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1971.**

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

INGVAR CARLSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

Som ett led i den pågående reformverksamheten på den högre musikutbildningens område föreslås i propositionen vissa åtgärder beträffande musiklejarutbildningen. Bl. a. förordas att utbildning av lärare i musik och annat ämne skall anordnas i Göteborg i huvudsaklig överensstämmelse med förslag av organisationskommittén för högre musikutbildning och lejarutbildningskommittén.

I propositionen behandlas vidare vissa av organisationskommittén planerade eller vidtagna åtgärder beträffande bl. a. kyrkomusikerutbildningen.

De förändringar av den högre musikutbildningens yttre organisation som föreslås genomförda nästa budgetår följer de av statsmakterna förra året beslutade riktlinjerna. Häri ingår bl. a. att Musikaliska akademiens styrelse skall upphöra att vara högsta ledningsorgan för musikhögskolan i Stockholm och att statliga musikhögskolor skall inrättas i Göteborg och Malmö genom att staten övertar ansvaret för den utbildningsverksamhet som nu bedrivs vid musikkonservatorierna i dessa kommuner.

Musikaliska akademien kommer efter förändringen att ha till huvuduppgift att bedriva allmän musikfrämjande verksamhet och att leda akademiens bibliotek.

**Utdrag av protokollet över utbildningsärenden hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 26 februari 1971.**

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Carlsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter frågor angående *musikutbildning m. m.* och anför.

I statsverkspropositionen (bil. 10 s. 121) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på särskild proposition i ämnet till *Musikhögskolorna* för budgetåret 1971/72 beräkna ett förslagsanslag av 12 415 000 kr.

1 Inledning

Våren 1970 tog statsmakterna ställning till vissa allmänna riktlinjer för den framtida musikutbildningen (prop. 1970: 25, SU 1970: 108, rskr 1970: 274). Besluten innebar bl. a. att en successiv reform av den högre musikutbildningen skulle genomföras med början budgetåret 1971/72. Genom beslut den 10 april 1970 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för utbildningsdepartementet att tillsätta en organisationskommitté¹ för högre musikutbildning med uppgift att förbereda reformen. Huvuddragen av direktiven återges i 1971 års riksdagsberättelse (s. 295).

Genom beslut den 8 november 1968 bemyndigade Kungl. Maj:t statsrådet Moberg att tillkalla högst nio sakkunniga² med uppdrag att utreda frågan om utbildning av lärare i s. k. övningsämnen m. m.

¹ Generaldirektören Ingmar Wetterblad, ordförande, skolkonsulenten Barbro Ahlqvist, departementssekreteraren Birgit Assarson, professorn Ingmar Bengtsson (t. o. m. den 31 december 1970), direktören Ingemar Gabrielsson, studeranden Lars Norstedt (t. o. m. den 5 februari 1971), studeranden Johan Falk (fr. o. m. den 5 februari 1971), skoldirektören Oscar Olofsson, rektorn Gunnar Sjöström, tillika sekreterare, rektorn Gunnar Sjöqvist och musikdirektören Karl Axel Thunander.

² Riksdagsmannen, rektor Stig Alemyr, ordförande, sekreteraren Carl Tomas Edam, universitetslektorn Lars Gustafsson, rektorn Paul Högberg, skolrådet Bertil Junel, förre riksdagsmannen Ernst Olsson, generalssekreteraren Jan-Olof Olsson, sekreteraren Henry Persson och skoldirektören Britta Stenholm, tillika sekreterare.

De sakkunniga har antagit benämningen lärarutbildningskommittén. Direktiven finns återgivna i 1970 års riksdagsberättelse (s. 285). Ytterligare direktiv beträffande utbildningen av lärare i musik meddelades den 10 april 1970, varigenom kommittén fick i uppdrag att utreda och avge förslag dels beträffande ämneskombinationer för tjänst som lärare i musik och annat ämne samt anordnandet av utbildningslinjer för sådana lärare, dels den praktisk-pedagogiska utbildningen för lärare i enbart musik samt lärare i musik och annat ämne.

Organisationskommittén för högre musikutbildning har den 14 oktober 1970 i enlighet med sitt uppdrag gett in framställning om anslag för budgetåret 1971/72 till högre musikutbildning m. m. innehållande bl. a. förslag till ämnesutbildning i musik inom ramen för en tvåämneslärarutbildning i provisorisk form (Ds U 1970: 18).

Lärarutbildningskommittén har den 12 november 1970 avgett förslag till ämneskombinationer, utbildningslinjer och praktisk-pedagogisk utbildning för lärare som genomgår provisorisk ämnesutbildning i musik (Ds U 1970: 20).

Anslagsframställningen från organisationskommittén för högre musikutbildning i de delar den avser förslag till ämnesutbildning i musik inom ramen för en tvåämneslärarutbildning i provisorisk form samt förslaget från lärarutbildningskommittén har remissbehandlats. Yttranden har kommit in från universitetskanslersämbetet, — som hört universitetet i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm —, skolöverstyrelsen — som hört lärarhögskolorna i Göteborg, Kalmar, Linköping, Malmö, Stockholm och Umeå —, Musikaliska akademiens styrelse, Göteborgs musikkonservatorium, Malmö musikkonservatorium, Svenska kommunförbundet, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO) samt Sveriges förenade studentkårer.

Prop. 1970: 25 innehöll förslag om förändringar av Musikaliska akademiens uppgifter i fråga om den högre musikutbildningen. Följderna härav för akademiens del utreds av en särskild sakkunnig¹ som tillkallats med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 april 1970. Musikaliska akademiens styrelse har den 6 oktober 1970 gett in framställning om anslag till akademien för budgetåret 1971/72.

Örebro musikpedagogiska institut har för budgetåret 1971/72 begärt statsbidrag till sin verksamhet. Organisationskommittén för högre musikutbildning har yttrat sig över framställningen.

Beträffande åtskilliga av de framförda förslagen fordras inte beslut av riksdagen. För överblickens och sammanhangets skull redovisas dock även vissa av dessa förslag.

¹ Lagmannen Gunnar Ekblad.

2 Tidsplan för reformarbetet

Organisationskommittén för högre musikutbildning redogör inledningsvis för sina uppgifter och anger en preliminär tidsplan för det fortsatta reformarbetet.

Förberedelsearbetet för en reform av den högre musikutbildningen är som framgår av kommitténs direktiv mycket omfattande. I arbetet behandlas både frågor om utbildningen och frågor av organisatorisk och administrativ natur. Kommittén skall föreslå nya tillträdesbestämmelser för utbildningen samt utarbeta förslag till studieorganisation. Studieplansarbetet innefattar utbildning av musklärare (lärare med behörighet för den obligatoriska undervisningen i musik inom skolväsendet), musikpedagoger (lärare inom olika former av frivillig musikundervisning), kyrkomusiker, övriga musiker (instrumentalister, sångare, orkester- och ensemblermusiker), ensemblerledare, specialutbildning i komposition och dirigering samt solist- och annan påbyggnadsutbildning. I uppgifterna beträffande kyrkomusikerutbildningen ingår även åtgärder för att förstärka den lägre utbildningen av kyrkomusiker. Kommittén skall bedöma dimensioneringen av den högre musikutbildningen och lägga fram en plan för utbyggnad av utbildningskapaciteten.

Arbetet med att reformera den högre musikutbildningen kan enligt organisationskommittén inte ske i den snabba takt som prop. 1970: 25 och kommitténs direktiv ger anledning att förvänta. Trots de negativa konsekvenser som följer av en långsammare reformtakt anser sig kommittén inte kunna fastställa utbildningskraven och utforma innehållet i olika utbildningslinjer utan att i flera avseenden först ha kompletterat det underlag som redan föreligger i tidigare utredningsmaterial. I flera fall behövs enligt kommittén tidskrävande förarbeten i form av analyser av de yrkesområden som utbildningen avser för att arbetet skall kunna fullföljas. Vidare har kommittén funnit att samordningen mellan olika utbildningar förutsätter att reformerna planeras och genomförs parallellt.

Beträffande *utbildningen av lärare i musik för skolväsendet* behövs en samordning med arbetet inom lärarutbildningskommittén. I organisationskommitténs direktiv anges att reformarbetet i första hand bör ägnas musklärarytbildningen. Kommittén finner denna prioritering både riktig och nödvändig. Kommittén framhåller särskilt sitt intresse för en lärarutbildning som ger utrymme för, förutom musik, minst ett annat ämne. Det är enligt kommittén av stor vikt att man redan budgetåret 1971/72 kan genomföra vissa åtgärder beträffande musklärarytbildningen. Förslagen, som omfattar både förändringar av nuvarande musklärarytutbildning och utbildning i provisorisk form av lärare i musik och annat ämne, redovisas närmare i det följande. En definitiv reform av utbildningen av lärare i musik kan ske först sedan lärarutbildningskommitténs uppdrag slutförts och dess förslag föranlett beslut. Det

finns, framhåller organisationskommittén, anledning räkna med att det dröjer ända till budgetåret 1974/75 innan en mera definitivt utformad utbildningsorganisation kan börja tillämpas i fråga om de lärarkategorier som omfattas av lärarutbildningskommitténs uppdrag.

För arbetet med den högre *kyrkomusikerutbildningen* har organisationskommittén påbörjat en analys av arbetsuppgifter och yrkeskrav av det slag som nyss nämnts. Analysen omfattar både de kyrkomusikaliska arbetsuppgifterna och de åligganden som vid sidan av dessa bör ingå i organisttjänst. Kommittén anser att det är angeläget att den nya högre kyrkomusikerutbildningen snarast får en definitiv form och avser att redovisa förslag i sådan tid att en reform av denna utbildning kan genomföras från läsåret 1972/73.

Uppgiften att utforma en ny *musikpedagogutbildning* är enligt organisationskommittén särskilt svår att fullgöra utan grundligt förarbete. Den nuvarande musikpedagogutbildningen är, om man ser till all den utbildning som bedrivs inom och utom det som nu betraktas som högre musikutbildning, organisatoriskt och innehållsmässigt mycket splittrad. Det är därför angeläget att så snabbt som möjligt försöka nå större enhetlighet. Kommittén känner emellertid ett särskilt starkt behov av att just på detta område få fram en utförlig analys av arbetsuppgifter och yrkeskrav som underlag för sitt arbete med utbildningen. Kommittén anser sig därför knappast kunna räkna med att någon reform av musikpedagogutbildningen kan slutligt genomföras förrän budgetåret 1973/74.

Den nya regionmusikorganisationen kommer enligt statsmakternas beslut (prop. 1970: 31, SU 1970: 121, rskr 1970: 282) att från den 1 juli 1971 börja arbeta i de former som nu närmare planeras inom den organisationskommitté för regionmusiken som chefen för försvarsdepartementet tillkallat. Genom omorganisationen kommer bl. a. den nuvarande militärmusikerutbildningen att successivt avvecklas. Enligt uppgift från organisationskommittén för regionmusiken kommer denna utbildning, om inga andra förändringar sker, att vara avvecklad i och med budgetåret 1976/77. Då beräknas nämligen all den personal, som nu finns under utbildning i organisationen, ha genomgått det sista skedet i utbildningen, den tvååriga musikunderofficersutbildning, som nu är förlagd till musikhögskolan i Stockholm.

Beträffande *musikerutbildningen* på högskolenivå, som skall utformas som en enhetlig utbildning för orkester- och ensemblemusiker — oavsett om de kommer att verka inom regionmusiken eller inom musiklivet i övrigt — framhåller organisationskommittén för högre musikutbildning att någon slutlig reform inte kan genomföras tidigare än budgetåret 1973/74 med hänsyn till behovet av samordning med bl. a. utbildningen av musikpedagoger.

Organisationskommittén avser att under år 1971 överväga vilka pro-

visoriska åtgärder som — i avvaktan på en slutlig reform av musikpedagog- och musikerutbildningen — erfordras för budgetåret 1972/73.

Med tanke främst på regionmusikens behov av bl. a. kapellmästare är det enligt organisationskommittén angeläget att man snarast ägnar uppmärksamhet åt *utbildningen av ensembleledare*. Kommittén avser att överväga provisoriska åtgärder för budgetåret 1972/73 men räknar inte med att en helt reformerad ensembleledarutbildning skall kunna genomföras förrän från budgetåret 1973/74.

Organisationskommitténs preliminära tidsplan för reformarbetet kan sammanfattas på följande sätt.

Utbildningslinje	Slutlig reform år
Högre kyrkomusikerutbildning	1972/73
Musikpedagogutbildning	1973/74
Musikerutbildning (orkester- och ensemblemusiker, övriga instrumentalister och sångare)	
Ensembleledarutbildning	
Musiklärarutbildning	1974/75
Övriga utbildningslinjer	ännu ej tidsangiven

3 Musiklärarutbildning

3.1 Organisationskommittén för högre musikutbildning

Utbildningen av musiklärare skall som framgår av organisationskommitténs direktiv omfatta både utbildning av lärare i musik och annat ämne (tvåämnesmusiklärare) och utbildning av lärare i enbart musik. Ämnesutbildningen av lärare i enbart musik skall motsvara en treårig musikpedagogisk utbildning.

Som främsta motiv för de åtgärder som föreslås för budgetåret 1971/72 anger organisationskommittén den stora brist på musiklärare som konstaterats bl. a. i den undersökning angående lärare i övningsämnen vårterminen 1969 som lärarutbildningskommittén utfört. Denna brist kommer ytterligare att öka genom den förstärkning av den obligatoriska undervisningen i musik på grundskolans högstadium som följer av grundskolans nya läroplan. Samtidigt har enligt kommittén förändringen av innehåll och arbetsformer i skolans musikundervisning ytterligare skärpt bristen på överensstämmelse mellan musiklärarutbildningen, som den nu bedrivs, och musiklärarnas yrkesuppgifter.

Som underlag för sitt arbete har organisationskommittén i samråd med lärarutbildningskommittén gjort en sammanställning av de krav beträffande ämnesfärdigheter och kunskaper som nu gällande läroplaner ställer på musiklärarna vid grundskola, gymnasium och fackskola. På grundval av denna läroplansanalys konstaterar organisationskommittén

att utbildningen av musiklärare sådan den f. n. är utformad inte kan anpassas till skolans krav utan genomgripande förändringar, både i fråga om förkunskaper hos de studerande och utbildningens innehåll.

De förändringar av den *nuvarande musiklärarutbildningen*, som organisationskommittén föreslår, avses bli genomförda vid de tre musikhögskolorna från budgetåret 1971/72. Förändringarna kommer att i sin helhet tillämpas på de nya studerande som då antas och delvis på tidigare antagna studerande.

Genom förändringarna bör enligt kommittén utbildningen bättre än nu kunna svara mot kraven på en musiklärare. Utbildningen föreslås bl. a. bli kompletterad med vissa nya ämnen eller ämnesinslag. Den närmare innebörden av förslagen framgår av bilaga 2 till kommitténs framställning. Av olika skäl har kommittén inte funnit det lämpligt att föreslå mycket långtgående förändringar. Kommittén har velat undvika att förändringarna skulle medföra nya inträdeskrav och därmed bli till nackdel för de studerande som sedan länge förberett sig för att motsvara de krav som nu ställs. Större förändringar skulle leda till svårigheter att sysselsätta de lärare som nu finns vid skolorna eller till omfattande krav på omskolning eller vidareutbildning av lärarna. Det avgörande skälet är emellertid enligt kommittén att den nuvarande musiklärarutbildningen i den slutliga utbildningsorganisationen skall ersättas med en utbildning som enligt organisationskommitténs direktiv skall baseras på en musikpedagogutbildning. Kommittén har därför inte ansett det lämpligt att under en förhållandevis kort övergångstid göra sådana förändringar i utbildningen som bl. a. kunde påverka meritvärderingen vid tjänstetillsättningar.

Även om förändringarna i utbildningen enligt organisationskommittén är möjliga att genomföra utan större kostnadsökningar för musiklärarutbildningen som helhet uppstår vissa merkostnader vid de tre skolorna under budgetåret 1971/72. Kommittén har beräknat erforderliga medel för att skolorna nästa budgetår skall kunna anta minst samma antal nya studerande som innevarande budgetår. Kostnaderna för förslagen redovisas i det följande.

I samråd med lärarutbildningskommittén föreslår organisationskommittén att *utbildning av tvåämnesmusiklärare* skall få anordnas i provisorisk form med början budgetåret 1971/72. Organisationskommitténs förslag omfattar ämnesutbildningen i musik inom ramen för en sådan utbildning. Kommittén fäster särskilt stor vikt vid att detta förslag genomförs.

En framtida tvåämneslärarutbildning med musik som ett av ämnena skall enligt organisationskommitténs direktiv omfatta fyra år. Inom denna tidsram skall rymmas studier av minst två ämnen och praktiskpedagogisk utbildning. Lärarutbildningskommittén och organisationskommittén har funnit det önskvärt att utbildningen utformas så att den

så nära som möjligt ansluter till annan ämneslärarutbildning, bl. a. för att ge utrymme för olika ämneskombinationer i utbildningen.

Organisationskommittén anger bl. a. följande motiv för att få till stånd en tvåämneslärarutbildning som kan prövas innan en slutgiltig utbildningsreform genomförs för denna lärarkategori.

Organisationskommittén har inte funnit det möjligt att redan nu ta slutlig ställning till omfattning, innehåll och studieorganisation för ämnet musik inom en slutgiltig tvåämneslärarutbildning. Ställningstagandet blir bl. a. beroende av vilka musikaliska förutbildningsmöjligheter som kan komma att erbjudas genom inrättande av musiklinjer inom gymnasieskolan. Den nuvarande musiklärarutbildningen är inte av sådan art, att den ger tillräckligt erfarenhetsunderlag för att bedöma vilken studietid som kan erfordras för lärarbehörighet i ämnet. Innan en sådan bedömning görs, vill kommittén få tillfälle att pröva en musikämnesutbildning med en helt ny utformning.

Enligt sina direktiv skall kommittén bl. a. överväga möjligheterna att organisera den högre musikutbildningen i enlighet med den studieorganisation som gäller för grundläggande utbildning vid filosofisk fakultet, förenkla examinationsförfarandet och utarbeta förslag till ett betygssystem, som om möjligt ansluter till betygssystem inom annan högre utbildning. Då den nuvarande musikhögskoleutbildningen ger ringa erfarenhet även i dessa avseenden anser kommittén det synnerligen värdefullt att inom den föreslagna ämnesutbildningen bedriva viss försöksverksamhet med nya former för studieorganisation och studieredovisning.

Mål och innehåll för den föreslagna provisoriska ämnesutbildningen i musik bygger på den tidigare nämnda läroplansanalysen. I anslutning till de möjligheter som finns inom ämneslärarutbildningen föreslår kommittén att ämnesutbildningen i musik skall omfatta studiekurser om sammanlagt högst 80 poäng. Dessa studiekurser uppdelas enligt förslaget på en kompetenskurs om 60 poäng och en frivillig påbyggnadskurs om 20 poäng. För en närmare beskrivning av utbildningens innehåll hänvisas till kommitténs framställning.

Organisationskommittén föreslår att de studerande i den föreslagna tvåämneslärarutbildningen efter avslutad kompetenskurs skall vara behöriga för tjänstgöring som lärare i både grundskolans och gymnasieskolans obligatoriska musikundervisning. För att uppnå detta resultat bör särskilda krav på kunskaper och färdigheter uppställas för tillträde till utbildningen. Inträdesprov föreslås bli anordnade under en vecka före kursens början. Verksamheten bör sedan fortlöpande noggrant studeras för att man skall kunna pröva om utbildningen ger den avsedda kompetensen.

Vid utformningen av förslagen har organisationskommittén sökt bygga utbildningen på studieenheter som kan vara gemensamma för eller utbytbara mellan olika utbildningslinjer. Kommittén räknar således med

att vissa delkurser i kompetenskursen bör kunna ingå i andra utbildningslinjer inom den högre musikutbildningen.

Den föreslagna provisoriska utbildningen bör enligt organisationskommittén pågå till dess den successivt ersätts med en definitiv ny utbildning. Kommittén räknar inte med att en slutlig reform kan ske förrän tidigast budgetåret 1974/75. Den provisoriska utbildningen bör därför anordnas under en sammanhängande tid av 4—5 år. Intagning bör ske fr. o. m. höstterminen 1971 t. o. m. vårterminen 1974.

Organisationskommittén föreslår att sammanlagt 144 studerande bereds plats i den provisoriska utbildningen.

Omfattningen av utbildningen är planerad med tanke på tillgången på lärare och handledare. Intagningen bör bestämmas med hänsyn till bl. a. att de lärare som knyts till verksamheten skall kunna beredas jämn systerställning och att utvärdering av utbildningens uppläggning och erfarenheterna av de studerandes förkunskaper och intresse för utbildningen underlättas. Utbildningen bör inledas på en ort men redan under budgetåret 1972/73 anordnas på ytterligare en ort. Kommitténs förslag till dimensionering av utbildningen framgår av följande sammanställning. Kommittén har förutsatt att ca hälften av de studerande kommer att välja påbyggnadskurs till 80 poäng.

Kurstermin och utbildningsort	ht71	vt72	ht72	Antal studerande		vt74	ht74	vt75	ht75
				vt73	ht73				
Kurstermin 1									
ort 1	24		24	24		24			
ort 2			24			24			
Kurstermin 2									
ort 1		24		24	24		24		
ort 2				24			24		
Kurstermin 3									
ort 1			24		24	24		24	
ort 2					24			24	
Kurstermin 4 (påbyggn.kurs)									
ort 1				12		12	12		12
ort 2						12			12
Totalt									
ort 1	24	24	48	60	48	60	36	24	12
ort 2			24	24	24	36	24	24	12

Organisationskommittén föreslår efter samråd med lärarutbildningskommittén att Göteborg blir första förläggningssort för den nya utbildningen. De studerande bör där kunna fullgöra såväl ämnesstudier som praktisk-pedagogisk utbildning. I Göteborg föreligger även gynnsamma förutsättningar för samverkan med både musikhögskola och universitet.

Vad gäller valet av den andra utbildningsorten avser organisationskommittén att, efter ytterligare överväganden i samråd med lärarutbildningskommittén, återkomma med förslag.

Organisationskommittén föreslår att ansvaret för att under försökstiden leda utbildningen bör åvila kommittén. Musikhögskolan i Göteborg föreslås svara för den ekonomiska förvaltningen för den utbildning som anordnas på denna ort. Skälen för att utbildningen enligt kommitténs mening inte i övrigt bör inordnas i musikhögskolornas utbildningsorganisation är flera. I fråga om mål och innehåll avviker utbildningen starkt från annan högre musikutbildning. Rekryteringen av både studerande och medverkande lärare måste göras utan hinder av de inom musikutbildningen nu tillämpade meriteringsgrunderna. Utbildningen kan endast till vissa delar genomföras med nuvarande lärarresurser vid musikhögskolan och universitetet i Göteborg. Kommittén räknar dock med samarbete med både musikhögskola och universitet i fråga om vissa moment i utbildningen. Organisationskommittén vill kunna nära följa utbildningen och påverka den praktiska utformningen av verksamheten. För den direkta ledningen bör kommittén kunna anställa en särskild utbildningslärare. Kommittén understryker att förslaget till organisation av utbildningen under försökstiden inte innebär något ställningstagande till frågan om hur en slutgiltig musiklärarutbildning av denna karaktär skall organiseras.

Kommittén anser det väsentligt att såväl lärare som studerande får medinflytande i fråga om den praktiska utformningen av utbildningen.

Organisationskommitténs beräkning av de totala driftkostnaderna för den föreslagna utbildningen framgår av följande sammanställning.

	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
<i>Ämnesutbildning i Göteborg</i>					
<i>av 96 studerande</i>					
Avlöningar inkl. lönekostnadspålägg					
kompetenskurs	411 000	823 000	817 000	405 000	
påbyggnadskurs	—	102 000	102 000	102 000	102 000
inträdesprov	21 000	42 000	21 000	—	
administration	104 000	138 000	138 000	104 000	
Omkostnader	90 000	135 000	135 000	90 000	
	626 000	1 240 000	1 213 000	791 000	102 000
<i>Ämnesutbildning på annan ort</i>					
<i>av 48 studerande</i>					
Avlöningar inkl. lönekostnadspålägg					
kompetenskurs		411 000	412 000	405 000	
påbyggnadskurs		—	102 000	—	102 000
inträdesprov		21 000	21 000	—	
administration		104 000	104 000	104 000	
Omkostnader		90 000	90 000	90 000	
		626 000	729 000	599 000	102 000
<i>Ämnesutbildning totalt</i>	626 000	1 866 000	1 942 000	1 300 000	204 000

3.2 Lärarutbildningskommittén

Samarbetet mellan organisationskommittén för högre musikutbildning och lärarutbildningskommittén har i första hand avsett den provisoriska ämnesutbildning i musik som organisationskommittén föreslagit skall anordnas i Göteborg med början höstterminen 1971. Lärarutbildningskommittén har lagt fram förslag om utbildningslinjer i vilka den provisoriska utbildningen skall kunna infogas, om ämneskombinationer med ämnet musik enligt den föreslagna provisoriska utbildningen samt om utformningen av den praktisk-pedagogiska utbildningen.

Lärarutbildningskommittén frambåller att den av organisationskommittén föreslagna provisoriska utbildningen är en helt ny typ av musikutbildning, jämförlig med ämnesutbildning i läroämnen sådan den är utformad inom de filosofiska fakulteterna. Kommittén finner det därför naturligt att anknyta till de bestämmelser om utbildningslinjer som gäller vid dessa fakulteter liksom till bestämmelserna om ämneskombinationer i ämneslärartjänst och inte till vad som gäller för den nuvarande utbildningen vid musikhögskolan av lärare i enbart musik resp. för övningslärartjänster i musik.

Den provisoriska utbildningen i musik bör enligt kommittén jämfästas med studiekurs vid filosofisk fakultet. Kommittén lägger fram förslag om hur musikämnet skall inordnas i vissa utbildningslinjer och om sådana åtgärder som gör det möjligt att läsa musikämnet som såväl första, andra som tredje ämne samt att utan hinder av gällande bestämmelser läsa hela kompetenskursen om 60 poäng i en obruten följd. Studiekurser om sammanlagt 120 poäng inom de nuvarande utbildningslinjerna vid filosofisk fakultet leder fram till filosofie kandidatexamen. Lärarutbildningskommittén finner ingen anledning föreslå någon ändring härvidlag i fråga om de linjer, där den provisoriska musikutbildningen kan komma att ingå.

Lärarutbildningskommittén, som anser att antalet ämneskombinationer bör begränsas, föreslår fyra kombinationer med musik, nämligen musik—svenska, musik—engelska, musik—matematik och musik—historia. Skolöverstyrelsen resp. länskolnämnderna bör ges möjlighet att besluta om andra ämneskombinationer. En av kommitténs utgångspunkter har varit att det andra ämnet i ämneskombinationer med musik bör förekomma i både grundskolan och gymnasieskolan samt ha relativt stort timantal. Kommittén anser det vara av värde att kunna kombinera musik såväl med ämne från det humanistiskt-språkliga området som med matematik eller oricteringsämne. Kombinationer med vad som f. n. benämns övningsämnena och yrkesämnena har utelämnats eftersom utbildningen av lärare för dessa båda grupper av ämnena är under utredning.

Lärarutbildningskommittén behandlar vidare frågan om behörighet

för lärartjänst i de föreslagna ämnesgrupperna med ämnet musik. Enligt kommittén bör lärartjänsterna tills vidare vara extra ordinarie. I tillämpliga delar bör gälla skolstadgans bestämmelser om adjunkts- och ämneslärartjänst i grundskola och motsvarande bestämmelser för gymnasium, fackskola och yrkesskola eller de nya bestämmelser i samma avseende som från den 1 juli 1971 kan komma att gälla för gymnasieskolan. Enligt dessa bestämmelser skall alla ämnesgrupper för tjänst i grundskolan innehålla ett tredje ämne. Detta bör enligt lärarutbildningskommitténs majoritet gälla även för lärartjänst i vilken det nya musikämnet skall ingå utom för kombinationen musik—svenska. Eftersom det för lärarbehörighet i ämnet svenska krävs studier motsvarande 60 poäng skulle krav på ett angränsande ämne i denna kombination innebära en övermeritering i förhållande till de 120 poäng som krävs för behörighet till jämförbara lärartjänster. För de övriga tre kombinationerna bör dock anges angränsande ämne i huvudsak enligt de bestämmelser som nu gäller för kombinationer med ämnena engelska, matematik och historia.

I en reservation till lärarutbildningskommitténs förslag på denna punkt föreslås att alla de föreslagna ämneskombinationerna med musik bör ge behörighet till tjänst i grundskolan utan krav på angränsande ämne. Ett sådant system skulle enligt reservanterna medge behörighet i fler ämneskombinationer utan övermeritering. Det skulle också medge fördjupning i musikämnet med påbyggnadskurs till 80 poäng utan att övermeritering skulle behöva uppstå.

Lärarutbildningskommittén föreslår slutligen att de studerande som genomgått den föreslagna ämnesutbildningen i musik skall få sin praktisk-pedagogiska utbildning vid lärarhögskolan i Göteborg. Utbildningen bör inordnas i lärarhögskolans ämneslärarlinje. Lärarhögskolan måste vara beredd att vårterminen 1973 anta ett antal lärarkandidater med kombinationen musik och läroämne. Skolstyrelsen bör vid varje intagningsstillfälle fastställa antalet sådana lärarkandidater med hänsyn till totalantalet lärarkandidater enligt riksdagens beslut. I fråga om utbildningens innehåll och utformning framhåller lärarutbildningskommittén bl. a. att de blivande lärarkandidaterna med musik och annat ämne i största möjliga utsträckning bör genomgå två praktikperioder i musik, en på grundskolans högstadium och en på det gymnasiala stadiet.

Direkta merkostnader för den praktisk-pedagogiska utbildningen uppstår inte förrän budgetåret 1972/73. Enligt lärarutbildningskommittén blir dessa kostnader begränsade. Vid sidan av driftkostnader krävs en engångsanvisning för att rusta upp musikinstitutionen vid lärarhögskolan i Göteborg.

3.3 Remissyttranden

Vid remissbehandlingen av förslagen beträffande musiklärarutbildningen har i åtskilliga fall prioriteringen mellan dessa förslag och övriga

planerade reformer på musikutbildningsområdet diskuterats. I vissa yttranden har därvid även behandlats den tidsplan för reformarbetet som organisationskommittén för högre musikutbildning lagt fram samt frågor om musikhögskolornas allmänna resurser.

Skolöverstyrelsen delar organisationskommitténs uppfattning att den nuvarande utbildningen av musklärare är otillräckligt anpassad till skolans krav och att en reform bör ske. Överstyrelsen finner det därför angeläget att den föreslagna provisoriska tvåämneslärarutbildningen prövas. *Sveriges förenade studentkårer* finner det glädjande att olika åtgärder nu föreslås för att förändra utbildningen av musklärare och framhåller särskilt betydelsen av att den föreslagna provisoriska utbildningen av tvåämneslärare med musik kommer till stånd. Förändringar i den nuvarande musklärarutbildningen bör dock enligt organisationen prioriteras lika högt. Vidare bör en reform av kyrkomusikerutbildningen samordnas med utbildningen av musikpedagoger och därför läggas senare än budgetåret 1972/73. *Malmö musikkonservatorium* ansluter sig till organisationskommitténs prioritering av musklärarutbildningen. Detta får dock inte inkräkta på övriga utbildningslinjers effektiva utbyggnad och omdaning. *Göteborgs musikkonservatorium* anser att en satsning på musklärarutbildningen inte får innebära förfång för övrig högre musikutbildning. *TCO* som finner att den föreslagna tvåämnesutbildningen ger ett välbehövligt tillskott av musklärare för den allmänbildande musikundervisningen beklagar dock att inget förslag om utbildningen av musikpedagoger lagts fram. Ett sådant skulle ha effekt på den förberedande undervisning som syftar till att ge en ökning av tillskottet till musiker- och muskläraryrkena. *Musikaliska akademiens styrelse* anser det lika viktigt att tillgodose kraven på kvalitetsförbättringar av musikerutbildningen m. fl. utbildningar som att reformera utbildningen av musikpedagoger och musklärare. Styrelsen pekar på behovet av högre lärtjänster vid musikhögskolan i Stockholm samt av särskilda organ knutna till musikhögskolan, nämligen kursinstitut, institut för ny musik och institut för musikpedagogisk forskning. *Göteborgs musikkonservatorium* och *Musikaliska akademiens styrelse* anser att en revidering av nuvarande musklärarutbildning bör gå före den föreslagna provisoriska utbildningen.

Vad gäller organisationskommitténs förslag till revidering av nuvarande musklärarutbildning ser *TCO* med tillfredsställelse att denna syftar till att instrumentalt och vokalt ge utbildningen en inriktning mera mot det praktiskt-pedagogiska än det solistiska. *Göteborgs musikkonservatorium* efterlyser en mer genomgripande revision och anser att den integration mellan ämnesutbildning, ämnesmetodik och praktik som föreslås för tvåämneslärarutbildningen borde genomföras även här. Åtskilliga remissinstanser framför kompletterande förslag beträffande detaljerna i organisationskommitténs revisionsförslag.

De allmänna omdömen om förslaget till tvåämnesläroutbildning, som i övrigt förs fram, är till övervägande del positiva. *Universitetskanslersämbetet* och *Svenska kommunförbundet* tillstyrker förslaget. *SACO* anser att de föreslagna studiekurserna för ämnesutbildningen förefaller vara väl anpassade till de krav som kan ställas på modern musikundervisning. Den skisserade utbildningsplanen accepteras av *TCO*, dock under förutsättning att inträdesproven anpassas till utbildningens innehåll och mål. Vissa remissinstanser, bl. a. *TCO*, *Sveriges förenade studentkårer* och *universitetet i Göteborg*, framhåller vikten av att verksamheten blir föremål för en kontinuerlig utvärdering. Ämnesutbildningens omfattning, tre terminer, accepteras i allmänhet som ett absolut minimum och under förutsättning av att inträdesproven garanterar att de studerande har tillräckliga förkunskaper. *Malmö musikkonservatorium* och *SACO* anser att påbyggnad till 80 poäng bör bli normal praxis även om det inte formellt krävs för kompetens. *Musikaliska akademiens styrelse* anser att påbyggnadskursen till 80 poäng är absolut nödvändig. Kritiska synpunkter på uppläggningsen anförs av utbildningsnämnden vid *Malmö musikkonservatorium*, som anser att rekrytering och kursuppläggning bör gås igenom ytterligare. Åtskilliga remissinstanser för fram kompletterande förslag beträffande detaljerna i kursuppläggningsen.

Vad gäller behörighet för tillträde till ämnesutbildningen i musik tillstyrker *universitetskanslersämbetet* att de allmänna behörighetsvillkoren för tillträde till humanistisk fakultet bör gälla och att de föreslagna särskilda behörighetskraven prövas under en provvecka. Ämbetet anser dock att även studerande som fyllt 25 år och har fem års yrkeserfarenhet och uppfyller de särskilda förkunskapskraven bör vara behöriga att antas. *Sveriges förenade studentkårer* framhåller att inträdesprov inte bör förläggas omedelbart före utbildningens början utan till slutet av närmast föregående termin.

Förslaget att låta den provisoriska utbildningen fortgå till dess den ersätts med en definitiv utbildning lämnas i allmänhet utan erinringar. *Göteborgs musikkonservatorium* kan acceptera att utbildningen startar budgetåret 1971/72 endast om vissa förstärkningar av resurserna samtidigt görs vid musikhögskolorna. Utbildningsnämnden vid *Malmö musikkonservatorium* anser att det är för tidigt att börja höstterminen 1971. *TCO* ifrågasätter om man redan nu skall besluta om intagningar ända fram till vårterminen 1974, detta med tanke på att det är fråga om en verksamhet som kontinuerligt skall följas och utvärderas.

Utbildningens lokalisering till Göteborg lämnas utan erinringar. *Universitetet i Göteborg* vitsordar att goda förutsättningar föreligger i Göteborg, bl. a. med tanke på den samordning som där skett mellan musikkonservatoriet och universitetets utbildning i musikvetenskap.

Förslaget att ämnesutbildningen i musik skall ledas av organisations-

kommittén har i de flesta fall lämnats utan erinran. *SACO* anser dock att utbildningen bör lyda under universitetskanslersämbetet, medan *Göteborgs musikkonservatorium* föreslår att utbildningen helt samorganiserar med den blivande musikhögskolan i Göteborg. *Skolöverstyrelsen* förutsätter att samarbete kommer att ske med överstyrelsen vad gäller uppläggning och utvärdering av utbildningen. *Universitetskanslersämbetet* framhåller att studieplaner bör fastställas av organisationskommittén i samråd med ämbetet och skolöverstyrelsen.

Läroverutbildningskommitténs förslag till ämneskombinationer tillstyrks i allmänhet. *SACO* föreslår dessutom ämneskombinationerna musik-religionskunskap och musik-samhällskunskap. *Skolöverstyrelsen* anser att överstyrelsen ensam bör ha rätt att dispensvägen medge andra kombinationer. Invändningar mot förslagen angående behörighet för lärartjänst görs endast vad beträffar kravet på angränsande ämne för behörighet till tjänst i grundskolan. Den enda remissinstans som tillstyrker är *SACO* som anser att angränsande tredje ämne bör krävas för behörighet för tjänst i grundskolan utom för kombinationerna musik—svenska och musik—samhällskunskap. Av övriga remissinstanser anser det övervägande flertalet, däribland *skolöverstyrelsen*, att utbildning i alla de föreslagna tvåämneskombinationerna bör kunna ge behörighet för tjänst i grundskolan även utan angränsande ämne. *Musikhögskolans lärarförening*, till vars yttrande *Musikaliska akademiens styrelse* ansluter sig, anser att förslaget bör dras tillbaka med hänsyn till läroverutbildningskommitténs förslag om tredje angränsande ämne i lärartjänst. *Musikaliska akademiens styrelse* och *TCO* framhåller att det är önskvärt att de studerande väljer att fortsätta till 80 poäng i musikämnet utan att de därför blir övermeriterade i förhållande till kravet på 120 poäng totalt.

Förslagen beträffande den praktisk-pedagogiska utbildningen lämnas i allmänhet utan erinringar. *SACO* tillstyrker att huvuddelen av praktiktiden ägnas musikämnet. *Sveriges förenade studentkårer* framhåller att den praktisk-pedagogiska delen av läroverutbildningen i framtiden bör få en annan form. Det torde enligt organisationen vara mer värdefullt att parallellt med ämnesutbildningen kunna omsätta det inhämtade stoffet i en aktuell undervisningssituation.

Utbildningens inordning i det system som gäller för utbildning vid filosofisk fakultet accepteras av remissinstanserna. *Universitetskanslersämbetet* tillstyrker sålunda inrättande av en provisorisk utbildningslinje samt de åtgärder som föreslagits för att inordna utbildningen i existerande utbildningslinjer. Ett alternativ skulle dock enligt ämbetet vara att ämnesutbildningen hålls utanför den formella utbildningsorganisationen vid filosofisk fakultet men att musikutbildningen får tillgodoräknas som 60 resp. 80 poäng i filosofie kandidatexamen.

4 Musikutbildningens organisation m. m.

4.1 Musikhögskolorna

Organisationskommittén för högre musikutbildning framhåller att de nuvarande förhållandena inom utbildningsorganisationen för den högre musikutbildningen nästa budgetår i mycket liten grad kommer att påverkas av vad kommittén föreslår i fråga om själva utbildningen. Den nya ämnesutbildningen i musik för ämneslärare med musik som ett av ämnena är enligt förslaget avsedd att provisoriskt förläggas utanför utbildningsorganisationen och förändringen av den nuvarande musikhögskolorutbildningen är gjord så att den inte skall föra med sig några större ingrepp.

Kommittén har emellertid arbetat för att med verkan från budgetåret 1971/72 genomföra de yttre förändringar som beslutats av statsmakterna på grundval av prop. 1970: 25. De förslag som läggs fram bygger därför på dels att Musikaliska akademiens styrelse ej längre skall ha överinseende över utbildningen, dels att musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö skall förstatligas.

Kommittén räknar inte med att under de närmaste åren ha underlag för förslag om några mer genomgripande organisatoriska förändringar av musikhögskolorna. Sådana förändringar får tas upp till prövning i samband med att reformeringen av utbildningen fortskrider.

Beträffande sina förslag framhåller kommittén särskilt att både musikhögskolan i Stockholm och i ännu högre grad de båda blivande musikhögskolorna i Göteborg och Malmö vid en jämförelse med andra enheter inom skol- och utbildningsväsendet är resursmässigt illa ställda. Den låga standarden beträffande utrustning både för undervisning och för administration är särskilt iögonenfallande vid alla tre skolorna. Vid skolorna i Göteborg och Malmö är framför allt bristen på administrativ personal mycket påfallande.

Musikaliska akademiens nuvarande uppgifter i fråga om den högre musikutbildningen kommer speciellt till uttryck i att akademiens styrelse haft funktioner som styrelse för musikhögskolan i Stockholm.

F. n. anvisas medel till både musikhögskolorna och akademiens verksamhet under samma anslag. Efter samråd med företrädare för akademiens styrelse har kostnaderna fördelats mellan de båda institutionerna på sätt som framgår av det följande. Några budgetmässiga konsekvenser i övrigt kommer enligt vad kommittén kunnat utröna inte att uppstå i och med att sambandet mellan Musikaliska akademien och musikhögskolan upplöses.

Efter samråd med styrelserna för musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö har organisationskommittén funnit att de nuvarande huvudmännen inte har något att invända mot en förändring av huvudmannaskapet. Styrelserna har framfört vissa önskemål, som de önskar

få uppfyllda i samband med att skolorna förstärkas. Styrelserna har därvid särskilt tryckt på behovet av att reglera pensionsförhållandena för den personal som nu finns anställd vid skolorna och åtgärder för att trygga personalens fortsatta anställning i den statliga verksamheten.

Kommittén föreslår att statliga tjänster inrättas till det antal, som motsvarar nuvarande befattningar för fast anställd personal med minst halvtidstjänstgöring vid de båda skolorna. I vissa fall där tjänstgöringsskyldigheten understiger halvtidstjänstgöring föreslår kommittén personliga tjänster. Tjänster som rektor bör inrättas vid vardera av de nya musikhögskolorna. Dessa tjänster bör vara ordinarie och tillsättas med förordnande för bestämd tid. Kommittén utgår ifrån att de nuvarande skolcheferna utses till innehavare av de nya rektorstjänsterna.

Med hänsyn till att den fortsatta reformverksamheten beträffande utbildningen troligtvis leder till förändringar av tjänsteorganisationen föreslår kommitténs majoritet att samtliga lärartjänster inrättas som extra tjänster med förordnande tills vidare. I särskilt yttrande har en ledamot av kommittén föreslagit att de fast anställda lärarna förs över till ordinarie eller extra ordinarie lärartjänster. Enligt kommitténs mening bör de lärare som nu är fast anställda vid konservatorierna utan ansökningsförfarande föras över på de nya tjänsterna. En ledamot av kommittén har på denna punkt anmält avvikande mening.

De tre musikhögskolorna bör enligt organisationskommittén kallas Stockholms musikhögskola (SMH), Göteborgs musikhögskola (GMH) och Malmö musikhögskola (MMH).

4.2 Folkliga musikskolan Ingesund, Framnäs folkhögskola och Örebro musikpedagogiska institut

1970 års riksdagsbeslut innebar bl. a. att viss högre musikutbildning, i första hand utbildning av musikpedagoger, under särskilda i prop. 1970: 25 angivna förutsättningar fr. o. m. budgetåret 1971/72 skulle bedrivas vid Folkliga musikskolan Ingesund, Framnäs folkhögskola och Örebro musikpedagogiska institut. Organisationskommittén för högre musikutbildning har i uppdrag att utföra det förberedelsearbete som erfordras i detta syfte.

Det första ledet i detta förberedelsearbete, utformningen av en ny utbildning av musikpedagoger, kräver som förut redovisats längre tid än vad som förutsattes i prop. 1970: 25. Kommittén hemställer därför att Kungl. Maj:t anmäler för riksdagen att förutsättningar att fullfölja riksdagsbeslutet beträffande de tre nämnda skolorna inte föreligger för budgetåret 1971/72.

Den utbildningsverksamhet som nu bedrivs vid Folkliga musikskolan Ingesund och Framnäs folkhögskola är berättigad till statsbidrag enligt särskilda bestämmelser. Organisationskommittén förutsätter att skolorna

under nästa budgetår får bedriva sin verksamhet på oförändrade villkor. Örebro musikpedagogiska institut har i särskild framställning begärt statsbidrag till sin verksamhet. Denna framställning liksom kommitténs yttrande redovisas i det följande.

5 Anslagsframställningar för budgetåret 1971/72

5.1 Organisationskommittén för högre musikutbildning

5.1.1 Nuvarande anslag

Innevarande budgetår finns på riksstaten ett förslagsanslag av 7 749 000 kr. till Musikaliska akademien med musikhögskolan: Utbildningskostnader, ett reservationsanslag av 294 000 kr. till Musikaliska akademien med musikhögskolan: Undervisningsmateriel m. m. samt ett förslagsanslag av 2 642 000 kr. till Bidrag till vissa musikkonservatorier.

Av anslaget till utbildningskostnader har 7 732 000 kr. ställts till förfogande av Kungl. Maj:t. I anslaget ingår medel för musikhögskolan i Stockholm samt för Musikaliska akademiens kansli och bibliotek. På grundval av uppgifter i anslagsframställningen från organisationskommittén fördelas personal och anslag mellan dessa institutioner på följande sätt budgetåret 1970/71.

	Musikhögskolan	Musikaliska akademien
Personal		
Lärarpersonal	80	—
Övrig personal	9	21
	89	21
Anslag		
<i>Utgifter</i>		
Avlöningar	4 656 000	704 000
Sjukvård	7 500	2 500
Rescärsättningar	14 500	20 000
Lokalkostnader	800 000	149 000
Expenser	56 000	64 000
Lönekostnadspålägg	1 098 000	177 000
	6 632 000	1 116 500
<i>Uppbördsmedel</i>		
Lokalhyror m. m.	—	16 500
Nettoutgift	6 632 000	1 100 000

Av anslaget Musikaliska akademien med musikhögskolan: Undervisningsmateriel m. m. disponerar Musikaliska akademien under innevarande budgetår ett belopp av 120 000 kr.

I anslaget Bidrag till vissa musikkonservatorier ingår anslagsposterna Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg med 1 204 000 kr., Bidrag till musikkonservatoriet i Malmö med 996 000 kr. och Lönekostnads-

pålägg med 442 000 kr. Dessa poster har av organisationskommittén närmare fördelats på utgiftsändamål enligt följande.

	Musikkonservatoriet i Göteborg	Musikkonservatoriet i Malmö
Avlöningar	1 050 000	867 000
Reseersättningar	7 000	7 000
Lokalkostnader	83 000	90 000
Expenser	44 000	12 000
Undervisningsmateriel	20 000	20 000
	1 204 000	996 000
Lönekostnadspålägg	240 000	202 000
	1 444 000	1 198 000

Kommittén föreslår att kostnaderna för Stockholms musikhögskola, Göteborgs musikhögskola och Malmö musikhögskola för nästa budgetår sammanförs under två för skolorna gemensamma anslag, ett förslagsanslag Musikhögskolorna: Utbildningskostnader och ett reservationsanslag Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m. Medel för inredning och utrustning av de nya lokaler som krävs för verksamheten under budgetåret 1971/72 begärs i särskild ordning.

5.1.2 Musikhögskolorna: Utbildningskostnader

1969/70 Utgift	7 130 562 ¹
1970/71 Anslag	9 234 000 ²
1971/72 Förslag	10 769 000

¹ Anslaget Musikaliska akademien med musikhögskolan: Utbildningskostnader

² Anvisade medel för utbildningskostnader vid musikhögskolan i Stockholm samt musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö

I sammanställningen har för budgetåret 1970/71 summerats nuvarande personal och kostnader för olika utgiftsändamål vid musikhögskolan i Stockholm samt vid musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö.

	1970/71	Beräknad ändring 1971/72	
		Organisationskommittén för högre musikutbildning	Departementschefen
Personal			
Lärarpersonal	120	+ 9	+ 7
Övrig personal	14	+10	+ 4
	134	+19	+11
Anslag			
Avlöningar	6 573 000	+1 435 000	+ 993 000
Sjukvård	7 500	+ 4 000	+ 4 000
Reseersättningar	28 500	+ 23 500	+ 18 000
Lokalkostnader	973 000	+ 133 000	+ 123 000
Expenser	112 000	+ 128 000	+ 81 000
Lönekostnadspålägg	1 540 000	+ 349 500	+ 316 000
	9 234 000	+2 073 000	+1 535 000

Organisationskommittén

1. Löne- och prisomräkning m. m. 307 000 kr.

2. Vid Musikhögskolan i Göteborg bör inrättas en ordinarie tjänst som rektor med förordnande för bestämd tid, en extra tjänst som lektor, fem heltidstjänster, åtta deltidstjänster och nio personliga tjänster som lärare i musik, alla extra, samt en halvtidstjänst som kontorsskrivare. Kostnaderna för tjänsterna ryms inom det statliga bidrag som för innevarande budgetår utgår till konservatoriet.

Vid högskolan bör härjämte inrättas en extra tjänst som studierektor. Förutom pedagogiska ledningsuppgifter, elevvårdande verksamhet m. m. bör studierektorn åläggas undervisningsskyldighet motsvarande högst hälften av den tjänstgöringsskyldighet som åvilar lärare. Vidare föreslås att den nyss nämnda halvtidstjänsten som kontorsskrivare utökas till heltidstjänst samt att högskolan tillförs en tjänst som vaktmästare. Slutligen bör särskilda medel beräknas för bl. a. gästföreläsare (+118 000 kr.).

3. Följande tjänster bör inrättas vid Musikhögskolan i Malmö, nämligen en ordinarie rektorstjänst med förordnande på bestämd tid, en extra tjänst som lektor med halvtidstjänstgöring, fyra extra tjänster som lärare i musik på heltid, sju extra tjänster som lärare i musik på minst halvtid, två personliga extra tjänster som lärare i musik, varav en innebär tjänst dels som lärare i musik på halvtid, dels som kontorsskrivare på halvtid, samt en heltidstjänst som kontorsskrivare. Några tillkommande kostnader uppstår inte för de nya tjänsterna.

Även vid högskolan i Malmö begärs härutöver en extra tjänst som studierektor, en tjänst som vaktmästare samt medel för bl. a. gästföreläsare (+89 000 kr.).

4. Musikhögskolan i Stockholm har behov av ytterligare en tjänst som ljudtekniker, en tjänst som ljudingenjör vid högskolans elektronmusikstudio samt en tjänst som biblioteksassistent för referensbiblioteket. Det förslag som förts fram från Musikaliska akademiens styrelse om att tjänsten som materialförvaltare, som f. n. finns upptagen bland den för musikhögskolan och Musikaliska akademiens kansli gemensamma personalen, i fortsättningen skall anses tillhöra akademiens kansli godtas under förutsättning att medel ställs till förfogande för en tjänst som assistent vid högskolan (+171 000 kr.).

5. Musikutbildningen skall enligt förslaget provisoriskt reformeras och antagningen av studerande till utbildningen utökas. För den ämnesutbildning i musik som nästa budgetår föreslås starta i Göteborg under organisationskommitténs ledning beräknas medel för arvoden till en utbildningsledare med halvtidstjänstgöring samt till en halvtidsanställd assistent, en halvtidsanställd kontorsskrivare, en halv-

tidsanställd vaktmästare samt till viss extra arbetskraft. Lärarlönekostnaderna samt kostnaderna för inträdesprov är beräknade till ca 432 000 kr. Vidare beräknas medel för lokalkostnader, expenser m. m. Den sammanlagda kostnaden för utbildningen under nästa budgetår uppgår enligt beräkningarna till ca 626 000 kr.

De förändringar i den nuvarande musiklärarutbildningen som föreslås bli genomförda med början nästa budgetår vid de tre musikhögskolorna medför ökade lärarlönekostnader som är beräknade till ca 123 000 kr.

Innevarande budgetår har till musiklärarutbildningen kunnat antas betydligt fler studerande än vad som fanns utrymme för budgetåret dessförinnan. Vid musikkonservatoriet i Göteborg ökade studerandeantalet med ca 15 och i Malmö med ca 10 studerande. Förutsättningarna för att dessa skolor även för nästa budgetår skall kunna bereda plats för ytterligare minst 12 nya studerande vid vardera skolan är att ökade medel, sammanlagt i runt tal 273 000 kr., ställs till skolornas förfogande. (+ 1 022 000 kr.)

6. Organisationskommittén arbetar med vissa förändringar av den nuvarande kyrkomusikerutbildningen. Studiegången för de studerande som läsåret 1970/71 inlett sin kyrkomusikaliska utbildning och som inte samtidigt antagits till musiklärarutbildning kommer att successivt ändras. Bl. a. förutsätts en komplettering av studieplanen med pedagogisk-metodisk utbildning kunna ske från läsåret 1971/72. Kommittén utgår ifrån att de merkostnader som därvid uppstår får täckas inom skolornas totala medelsram.

7. En slutlig reform av musikerutbildningen kommer att behöva föregås av vissa successiva provisoriska förändringar. Det finns bl. a. anledning att särskilt pröva frågan om att anpassa den nuvarande musikunderofficersutbildningen till de nya uppgifterna för musiker inom regionmusiken. För budgetåret 1971/72 får sådana förändringar ske inom ramen för tillgängliga resurser. Musikhögskolan i Stockholm har nu sammanlagt 35 studerande i musikunderofficersutbildning, varav 20 är nyantagna. Nästa budgetår kommer enligt uppgift från de militära myndigheterna och organisationskommittén för regionmusiken behovet av intagningsplatser att öka till 33. Detta medför ökade kostnader, i första hand för undervisningen (+ 170 000 kr.).

8. De nuvarande musikkonservatorierna har inte inom ramen för nuvarande statsbidrag helt kunnat tillämpa de timplaner som gäller för motsvarande utbildning vid musikhögskolan i Stockholm. Det är önskvärt att de nya musikhögskolornas undervisningsstandard, åtminstone i de fall där det efter prövning visar sig särskilt motiverat, kan anpassas till förhållandena vid högskolan i Stockholm (+ 100 000 kr.).

9. Musikhögskolornas behov av bl. a. kontorsutrustning är mycket kännbart och kräver en ökning av expensmedlen (+ 81 200 kr.).

5.1.3 Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m.

1969/70 Utgift	222 736 ¹	Reservation	62 370
1970/71 Anslag	214 000 ²		
1971/72 Förslag	314 000		

¹ Anslaget Musikaliska akademien med musikhögskolan: Undervisningsmateriel m. m.

² Anvisade medel för undervisningsmateriel m. m. för musikhögskolan i Stockholm samt musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö

Organisationskommittén

1. Medelsbehovet för löpande driftkostnader, underhåll av befintliga instrument och apparater etc. framgår av en särskild plan (+100 000 kr.).

2. Styrelsen för musikkonservatoriet i Malmö har fört fram önskemål om att staten löser in instrument, inventarier m. m. som genom stiftelsens försorg eller genom privata donationer tillförts konservatoriet. Enligt uppgift kan denna egendom värderas till ca 50 000 kr. Styrelsen föreslår att ett belopp av denna storlek skall avsättas till stiftelsen såsom grundbelopp i en fond som kan användas till resestipendier eller andra ändamål som främjar skolans verksamhet. Medel för ändamålet bör enligt organisationskommittén ställas till förfogande som en engångsanvisning under detta anslag (+50 000 kr.).

3. Medel krävs för att rusta upp de nya musikhögskolorna i Göteborg och Malmö i fråga om musiklitteratur, musikalier och grammofonskivor m. m. (+60 000 kr.).

5.2 Musikaliska akademiens styrelse

1971/72 Förslag 1 332 000

Musikaliska akademiens styrelse anger i sin anslagsframställning för budgetåret 1971/72 huvudlinjerna för sin kommande verksamhet efter den 1 juli 1971 då styrelsen enligt beslut till följd av prop. 1970: 25 inte längre skall ha uppgiften att ha överinseende över den högre musikutbildningen.

Behovet av en utredning om Musikaliska akademiens bibliotek och dess ställning, funktioner och organisation liksom de därmed sammanhängande biblioteksförhållandena för hela den högre musikutbildningen berördes i prop. 1970: 25. Som en första åtgärd har med anledning härav Kungl. Maj:t den 10 april 1970 givit statskontoret i uppdrag att ta upp frågan om Musikaliska akademiens bibliotek inom ramen för det uppdrag att utreda de vetenskapliga bibliotekens inre organisation som gavs statskontoret år 1967.

Frågan om Musikhistoriska museets ställning och finansiering har ånyo aktualiserats i framställningen om anslag för nästa budgetår från akademiens styrelse. I denna del har framställningen behandlats under anslaget Bidrag till vissa museer och arkiv i statsverkspropositionen (prop. 1971: 1 bil. 10 s. 88—91).

I det följande behandlas styrelsens framställning om anslag till akademiens kansli och bibliotek. I sammanställningen upptas för budgetåret 1970/71 de medel som akademiens styrelse disponerar för denna verksamhet av de nuvarande anslagen Musikaliska akademien med musikhögskolan: Utbildningskostnader resp. Undervisningsmateriel m. m.

	1970/71	Beräknad ändring 1971/72	
		Musikaliska akademins styrelse	Departementschefen
Personal			
Kansli- och bibliotekstjänstemän	8	+4	of.
Övrig personal	13	+4	of.
	21	+8	of.
Anslag			
<i>Utgifter</i>			
Avlöningar	704 000	+317 000	+112 000
Sjukvård	2 500	of.	
Rescersättningar	20 000	+ 3 000	
Lokalkostnader	149 000	+ 47 000	
Expenser	64 000	+146 000	
därav engångsanvisning	—	+87 600	
Konferens- och kontaktverksamhet m. m.	—	+150 000	
Bokinköp m. m.	120 000	+ 24 000	
Lönkostnadspålägg	177 000	+ 77 000	
	1 236 500	+764 000	+112 000
<i>Uppbördsmedel</i>			
Lokalhyror m. m.	16 500	of.	of.
Nettoutgift	1 220 000	+764 000	+112 000

Styrelsen

1. Löne- och prisomräkning m. m. 14 000 kr.

2. Akademien s kansli kräver vissa ökade resurser. Innehavaren av tjänsten som akademiens sekreterare är tjänstledig och styrelsen begär därför medel för att kunna uppehålla tjänsten med vikarie. För att kunna förstärka sin publikationsverksamhet bl. a. i samband med det förestående 200-årsjubileet behöver akademien dessutom kunna anställa intendenten Gustaf Hilleström på en personlig tjänst i lönegrad A 28. En befintlig tjänst som materialförvaltare, som tillhört akademiens och musikhögskolans gemensamma personal, föreslås uppförd på akademiens personalförteckning eftersom innehavaren av tjänsten kommer att helt kunna tas i anspråk för uppgifter inom akademiens

kansli. Styrelsen begär medel för att kunna placera denne på en personlig tjänst i lägst lönegrad A 15 (+ 155 000 kr.).

3. De förstärkningar i fråga om personal och materiel som föreslås för Musikaliska akademins bibliotek bör inte skjutas på framtiden i avvaktan på statskontorets utredning. Bristen på personal i bl. a. låneexpeditionen och för katalogiseringsverksamheten är till stort men för dem som utnyttjar biblioteket bl. a. för studier. För förvärvsverksamheten samt för bok- och musikalienvård saknar biblioteket egen personal. Vid katalogavdelningen begärs en ny tjänst som förste biblioteksassistent och en förste bibliotekarietjänst i utbyte mot en tjänst som bibliotekarie. Vid låneexpeditionen begärs en tjänst som biblioteksbiträde och en tjänst som expeditionsassistent i stället för en tjänst som förste expeditionsvakt. En tjänst som bibliotekarie föreslås ersätta en amanuens tjänst vid förvärvsavdelningen. Vidare föreslås en amanuens tjänst vid handskriftsavdelningen, en tjänst som bokbindare samt ytterligare en tjänst som expeditionsvakt. En ökning föreslås av arvoden till personal för arbete med det internationella källexikonet (+ 236 000 kr.).

4. Ökade lokalkostnader uppstår i samband med att akademiens kansli nyligen flyttat in i nya lokaler.

5. De begärda engångsanvisningarna avser bibliotekets behov av medel bl. a. för fortsatt framställning av en alfabetisk musikali katalog, för en ny lokaltelefonanläggning samt för anskaffning av vissa kartoteksskåp och utställningsmontrar.

6. Ur anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål har under innevarande budgetår akademiens styrelse fått ett bidrag av 95 000 kr. för bl. a. konferens- och kontaktverksamhet. För den utåtriktade verksamheten finns ett stadigvarande behov av medel för sådana ändamål. Styrelsen föreslår att 150 000 kr. anvisas under akademiens anslag.

5.3 Örebro musikpedagogiska institut

Örebro musikpedagogiska institut har begärt statsbidrag för verksamhetsåret 1971/72 med 376 500 kr. Verksamheten finansieras f. n. i huvudsak med bidrag från Örebro stad och Örebro läns landsting. Institutet hänvisar i sin framställning till prop. 1970: 25.

Institutets totala kostnader för 1971/72 beräknas till 508 000 kr. Det begärda statsbidraget avses täcka kostnader för lärarlöner inklusive sociala kostnader. Övriga kostnader föreslås bli täckta med inkomster från övningsundervisning och bidrag från Örebro stad och Örebro läns landsting.

Över anslagsframställningen har organisationskommittén för högre musikutbildning avgett yttrande. Organisationskommittén hänvisar till vad den redovisat i sin anslagsframställning, nämligen att förutsättningar

att fullfölja riksdagsbeslutet om förläggning av viss musikpedagogutbildning till bl. a. Örebro musikpedagogiska institut inte föreligger för budgetåret 1971/72. Den förskjutna tidsplanen för reformarbetet bör dock enligt organisationskommittén inte betraktas som något hinder för att Örebro musikpedagogiska institut tilldelas statsbidrag för den kvalificerade musikutbildning som nu bedrivs vid skolan.

6 Departementschefen

Det planeringsarbete som nu pågår för en successiv reform av den högre musikutbildningen utgår från de riktlinjer som förra året fastställdes av statsmakterna (prop. 1970:25, SU 1970:108, rskr 1970:274). Arbetet bedrivs i huvudsak inom organisationskommittén för högre musikutbildning, som också svarat för anslagsframställningen för den högre musikutbildningen för budgetåret 1971/72. Musikaliska akademins styrelse har för sin del gjort framställning om anslag för akademins verksamhet under samma budgetår.

Organisationskommittén för högre musikutbildning har i en preliminär tidsplan redovisat sin syn på det fortsatta reformarbetet. Enligt planen räknar kommittén med att lägga fram förslag som möjliggör reform av kyrkomusikerutbildningen budgetåret 1972/73 och av musikpedagog-, musiker- och ensemblerutbildningen budgetåret 1973/74. Den slutliga utformningen av musikleäroverutbildningen torde enligt kommittén komma att dröja till budgetåret 1974/75. Återstående arbetsuppgifter, vari ingår specialutbildning i komposition och dirigering, olika former av påbyggnadsutbildning m. m., avser kommittén att ta upp när dessa lämpligen kan passas in i arbetet med de nyss nämnda reformförslagen.

Organisationskommitténs preliminära tidsplan bör enligt min mening godtas som grundval för det fortsatta reformarbetet. Enligt planen skall samtliga utbildningslinjer inom den högre musikutbildningen ha tagits upp till behandling före budgetåret 1974/75. I arbetsplanen för kommittén ingår även att den räknar med att under arbetets gång föreslå provisoriska åtgärder i avvaktan på mer definitiva förändringar av utbildningen.

Organisationskommittén har för nästa budgetår inriktat sig på åtgärder beträffande utbildningen av lärare i musik för skolväsendet. I sin prioritering av musikleäroverutbildningen stöder sig kommittén på uttalanden både i prop. 1970: 25 och i kommitténs direktiv.

Den nuvarande musikleäroverutbildningen är en ettämneshögskoleutbildning som i sin helhet är förlagd till musikhögskolan i Stockholm samt till de nuva-

rande musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö. Den framtida musiklärarutbildningen skall enligt de år 1970 fastställda riktlinjerna omfatta såväl utbildning av lärare i musik och annat ämne (tvåämnemusiklärare) som utbildning av lärare med musik som enda ämne (ettämnemusiklärare). Ämnesutbildningen skall i båda fallen omfatta sammanlagt högst tre år. Ettämnemusiklärare skall i sin ämnesutbildning i stort sett följa den studiegång som skall utformas för musikpedagoger, dvs. lärare för olika former av frivillig musikundervisning. Den praktisk-pedagogiska utbildningen av musiklärare skall enligt beslutet förläggas till lärarhögskola.

Uppdraget för organisationskommittén för högre musikutbildning omfattar i fråga om musiklärarutbildningen den del av utbildningen som utgörs av ämnesstudierna i musik. Arbetet härmed bedrivs i samråd med den år 1968 tillsatta lärarutbildningskommittén. Sistnämnda kommitté fick samtidigt med att organisationskommittén tillkallades Kungl. Maj:ts uppdrag att utreda och avge förslag om dels ämneskombinationer för tjänst som lärare i musik och annat ämne samt anordnandet av utbildningslinjer för sådana lärare, dels den praktisk-pedagogiska utbildningen för såväl lärare i enbart musik som för lärare i musik och annat ämne.

Organisationskommittén för högre musikutbildning och lärarutbildningskommittén har lagt fram ett gemensamt förslag om att utbildning för lärare i musik och annat ämne skall anordnas med början nästa budgetår. Organisationskommittén har i förslaget svarat för utformningen av ämnesutbildningen i musik, medan lärarutbildningskommitténs förslag avser utbildningslinjer, i vilka ämnesutbildningen skall kunna infogas, ämneskombinationer med ämnet musik samt den praktisk-pedagogiska utbildningen. Kommittéerna föreslår att utbildningen under en begränsad tidsperiod fram tills dess musiklärarutbildningen får sin slutliga form skall vara av provisorisk karaktär. Organisationskommittén, som framhåller sitt intresse för en lärarutbildning som ger utrymme för, förutom musik, minst ett annat ämne, anser det nödvändigt att den föreslagna nya ämnesutbildningen i musik får prövas innan utformningen slutgiltigt fastställs.

Organisationskommittén har även lagt fram förslag till vissa förändringar och kompletteringar av nuvarande musiklärarutbildning.

Organisationskommitténs båda förslag beträffande musiklärarutbildningen grundar sig på en analys av kraven på musiklärare enligt gällande läroplaner för grundskolan och gymnasieskolan.

Vid remissbehandlingen av de framlagda förslagen underströks bl. a. det stora behovet av att anpassa musiklärarutbildningen till skolans krav och att öka utbildningskapaciteten. Remissinstanserna ansåg det därför betydelsefullt att sådana förstärkningar och förbättringar av utbildningen som åsyftas i förslagen kan genomföras under den övergångstid som återstår innan musiklärarutbildningen får sin slutliga form.

Jag ansluter mig till uppfattningen att den föreslagna utbildningen av lärare i musik och annat ämne bör komma till stånd den 1 juli 1971 och att sådan utbildning bör pågå under den beräknade tidsperioden. I likhet med organisationskommittén anser jag att den föreslagna verksamheten bör kunna ge värdefulla erfarenheter när det senare gäller att ta ställning till den slutliga utformningen av denna typ av lärarutbildning.

Jag tillstyrker således att ämnesutbildning i musik enligt förslaget får anordnas med början i Göteborg budgetåret 1971/72 och med en intagning första året av 24 studerande. Utbildningen bör enligt vad som föreslagits omfatta kompetenskurs i musik motsvarande studiekurs om 60 poäng vid filosofisk fakultet och därutöver i förekommande fall påbyggnadskurs motsvarande 20 poäng. Jag avser att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att utbildningen får tillgodoräknas i filosofie kandidatexamen. Med hänsyn till att utbildningen har karaktär av försök har jag ingenting att invända mot att den sker i provisorisk form och att organisationskommittén under provisorietiden direkt svarar för utbildningen och därmed får möjligheter att påverka och noggrant följa den. Utbildningen bör ingå i en tvåämneslärarutbildning anordnad i huvudsak enligt de förslag som lagts fram av lärarutbildningskommittén. Utbildningen bör således avse ämneskombinationerna musik-svenska, musik-engelska, musik-matematik och musik-historia med möjlighet för dispens i fråga om andra kombinationer. Det ankommer på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter om utbildningen samt att besluta om lärartjänst m. m. Jag återkommer i det följande till medlemsbehovet för utbildningen.

Beträffande avtalsbara anställnings- och arbetsvillkor för tjänst som lärare i musik och annat ämne avser jag att ge statens avtalsverk det förhandlingsuppdrag som behövs.

I princip ansluter jag mig även till kommitténs förslag beträffande den nuvarande musiklärarutbildningen. Förändringarna bör emellertid enligt min mening genomföras inom oförändrad kostnadsram. Kommittén bör av Kungl. Maj:t få i uppdrag att överarbeta sitt förslag i detta syfte.

De berörda skolorna bör under nästa budgetår kunna anta studerande till den nuvarande musiklärarutbildningen i minst samma omfattning som för innevarande budgetår.

De av statsmakterna godkända riktlinjerna för den högre musikutbildningen avser även förändringar beträffande den högre kyrkomusikerutbildningen, dvs. utbildningen av organister. Denna bör enligt riktlinjerna utformas så att organist kan kombinera sina rent kyrkomusikaliska uppgifter med verksamhet som musikpedagog inom den frivilliga musikundervisningen eller i viss utsträckning som musiklärare inom skolväsendet.

Högre kyrkomusikerutbildning bedrivs vid musikhögskolan i Stock-

holm och musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö. Studiegången kräver f. n. normalt 10 terminer för en fullständig kyrkomusikerutbildning. Studietidens längd sammanhänger med de nuvarande behörighetskraven för tjänst som organist. Dessa innebär att organist för full behörighet skall ha genomgått både högre organist- och högre kantorsutbildning samt musikleärodbildning. Den nya kyrkomusikerutbildning, som organisationskommittén har i uppdrag att utforma, kommer att medföra att behörighetsvillkoren för organister måste förändras.

Jag har ingenting att erinra mot organisationskommitténs uppläggning av arbetet med den högre kyrkomusikerutbildningen. Kommittén avser att lägga fram förslag om en ny kyrkomusikerutbildning som kan starta budgetåret 1972/73. Jag räknar med att kommittén i sina konkreta förslag kommer att ta hänsyn till att kyrkomusikerna genom sin utbildning skall kunna utnyttjas på ett varierat sätt både i kyrkomusikalisk verksamhet och för pedagogiska uppgifter. Redan de studerande som budgetåret 1970/71 påbörjat sin kyrkomusikaliska utbildning och som av olika skäl inte antagits till musikleärodbildning kommer enligt vad kommittén föreslår att erbjudas kompletterande musikpedagogisk utbildning som ett alternativ till musikleärodbildningen. Förutsatt att organisationskommittén särskilt uppmärksammar att dessa studerande efter avslutad utbildning bör bli likställda i fråga om behörighet för kyrkomusikertjänst med dem som har både kyrkomusiker- och musikleärodbildning, finner jag åtgärderna berättigade. De merkostnader som uppstår för den avsedda kompletterande utbildningen bör kunna täckas inom ramen för skolornas nuvarande resurser.

Organisationskommittén har även tagit upp vissa frågor rörande musikerutbildningen. Militärmusiken kommer enligt statsmakternas beslut (prop. 1970: 31, SU 1970: 121, rskr 1970: 282) att den 1 juli 1971 omorganiseras till regionmusiken. Till följd av omorganisationen kommer den nuvarande militärmusikerutbildningen att successivt avvecklas. Enligt organisationskommittén kommer det sista skedet i denna utbildning, den tvååriga musikunderofficersutbildningen som är förlagd till musikhögskolan i Stockholm, att vara avvecklad i och med budgetåret 1976/77 under förutsättning att inga förändringar sker dessförinnan. Den musikerutbildning på högskolenivå som kommittén har i uppdrag att utforma skall bli enhetlig för orkester- och ensemblemusiker oavsett om musikerna kommer att verka inom regionmusiken eller inom musikkivet i övrigt. Kommittén räknar enligt sin preliminära tidsplan med att till budgetåret 1973/74 lägga fram förslag om en sådan utbildning. Kommittén kommer att redan dessförinnan verka för ett närmande mellan vad som nu är musikunderofficersutbildning och annan musikerutbildning på högskolenivå. Vad som i detta sammanhang synes vara särskilt angeläget är att utbildningen anpassas till de nya krav som föranleds av uppgifterna inom regionmusiken. Sådana åtgärder bör vara möjliga att

göra inom oförändrad kostnadsram. Den ökning av medelsbehovet för utbildningen som jag föreslår i det följande hänför sig uteslutande till en ökning av antalet studerande.

Jag biträder organisationskommitténs förslag om att den nuvarande utbildningen av militära musikedirektörer skall avvecklas med början nästa budgetår.

Enligt 1970 års beslut av statsmakterna skall vissa yttre organisatoriska förändringar av den högre musikutbildningen genomföras budgetåret 1971/72. Det överinseende över utbildningen som hittills utövats av Musikaliska akademiens styrelse skall provisoriskt övertas av organisationskommittén för högre musikutbildning. Musikaliska akademiens styrelses funktion som högsta ledningsorgan för musikhögskolan i Stockholm skall samtidigt upphöra.

Organisationskommittén har i samråd med företrädare för Musikaliska akademiens styrelse gått igenom de administrativa och ekonomiska problem som sammanhänger med frigörandet av musikhögskolan från akademien. För genomförandet krävs beslut av riksdagen endast beträffande de anslagstekniska förändringar som detta leder till. Dessa behandlas i det följande i samband med medelsberäkningen.

I 1970 års beslut ingår vidare att statliga musikhögskolor skall inrättas i Göteborg och Malmö den 1 juli 1971. Som framgår av prop. 1970:25 räknade jag med att en överenskommelse om förstärkning av musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö skulle kunna träffas med konservatoriernas huvudmän. Organisationskommittén har nu anmält att huvudmännen inte har något att invända mot att staten den 1 juli i år övertar den utbildningsverksamhet som bedrivs vid konservatorierna. Några särskilda kostnader för övertagandet, utöver vad som framgår av det följande, uppstår inte.

Vid de nya musikhögskolorna bör inrättas statliga tjänster för rektor, lärare och övrig personal i huvudsak enligt det förslag som lagts fram av organisationskommittén.

Förslaget innebär bl. a. att ordinarie tjänster som rektor med beteckningen Up bör inrättas vid vardera av de nya högskolorna. Vid vardera högskolan bör enligt förslaget dessutom finnas tjänster som lektor i musik, i Göteborg en tjänst förenad med heltidstjänstgöring och i Malmö en förenad med halvtidstjänstgöring. De båda lektorstjänsterna bör vara extra ordinarie. Jag biträder kommitténs förslag i fråga om dessa tjänster och beräknar medel för dem. Innehavare av tjänst som lektor vid högskolorna i resp. Göteborg och Malmö skall — efter beslut av organisationskommittén och universitetskanslersämbetet i samråd — åläggas tjänstgöringsskyldighet inom ramen för den musikvetenskapliga utbildning som bedrivs vid universiteten i resp. Göteborg och Lund. Jag beräknar vidare medel för extra ordinarie tjänster som lärare i musik vid de båda högskolorna motsvarande det antal tjänster för fast anställd lärar-

personal med minst halvtidstjänstgöring som enligt organisationskommitténs redogörelse finns vid musikkonservatorierna. Härutöver beräknar jag medel för extra ordinarie tjänster för biträdespersonal till samma antal som kommittén föreslagit. Jag utgår från att Kungl. Maj:t medverkar till att all fast anställd personal vid musikkonservatorierna i Göteborg och Malmö bereds anställning vid de nya musikhögskolorna.

Med hänsyn till vad organisationskommittén anfört angående bl. a. personalsituationen vid de båda nya musikhögskolorna anser jag det angeläget att högskolornas biträdes- och vaktmästarpersonal i viss mån ökas. Jag återkommer till detta vid min redogörelse för beräkningen av medel för verksamheten.

Jag kan inte för nästa budgetår tillstyrka någon personalförstärkning vid musikhögskolan i Stockholm. Den tjänst som materialförvaltare som ingår i den för Musikaliska akademien och musikhögskolan gemensamma personalen bör i fortsättningen tillhöra högskolan. Jag föreslår att tjänsten som direktör i Up 27 vid Musikaliska akademien med musikhögskolan dras in och att en tjänst som rektor i samma lönegrad inrättas.

Statsmakernas beslut år 1970 om den högre musikutbildningen berörde även Folkliga musikskolan Ingesund, Framnäs folkhögskola och Örebro musikpedagogiska institut. Under förutsättning att godtagbara överenskommelser kunde nås mellan staten och skolornas huvudmän skulle enligt beslutet dessa tre skolor anlitas för viss högre musikutbildning, i första hand utbildning av musikpedagoger.

Den av organisationskommittén presenterade tidsplanen för reformarbetet får direkta konsekvenser för möjligheterna att redan för nästa budgetår nå en överenskommelse med skolorna om förändring av deras verksamhet. Organisationskommittén, som har i uppdrag att utföra det förberedelsearbete som fordras för att man skall kunna nå en sådan överenskommelse, framhåller att det första ledet i detta förberedelsearbete, utformningen av en ny utbildning av musikpedagoger, kräver längre tid än vad som beräknades i prop. 1970:25 och i kommitténs direktiv.

Med anledning av vad som sålunda framkommit finner jag att tidpunkten för att genomföra 1970 års beslut om att förlägga viss högre musikutbildning till Folkliga musikskolan Ingesund, Framnäs folkhögskola och Örebro musikpedagogiska institut inte kan fastställas förrän organisationskommittén fullföljt sitt förberedelsearbete. Först därefter kan en sådan överenskommelse träffas som avses i beslutet. Frågan om statligt bidrag till Örebro musikpedagogiska institut bör således enligt min mening inte tas upp till prövning på nuvarande stadium. Jag räknar inte med någon förändring av gällande villkor för statsbidrag till Folkliga musikskolan Ingesund och Framnäs folkhögskola.

Musikaliska akademien's huvuduppgift kommer efter omorganisationen av musikutbildningen att bestå i allmänt musikfrämjande verksamhet. Vidare ingår i akademiens uppgifter att svara för ledningen

av akademiens bibliotek, vars inre organisation f. n. utreds av statskontoret. Vid akademiens kansli finns tills vidare inrättade statliga tjänster för bl. a. akademiens sekreterare. Som jag tidigare nämnt räknar jag med att tjänsten som materialförvaltare fortsättningsvis skall tillhöra musikhögskolan. Vid akademiens bibliotek har personalen statliga tjänster.

Jag biträder akademiens styrelses förslag att akademien under sitt anslag bör ha rörliga medel bl. a. för att inom ramen för sina allmänna musikfrämjande uppgifter kunna ta initiativ utåt i form av konferens- och annan kontaktverksamhet. Jag återkommer till detta vid min medelsberäkning i det följande.

Medel för verksamheten vid musikhögskolorna i Göteborg, Malmö och Stockholm bör nästa budgetår anvisas under två nya anslag i riksstaten, förslagsanslaget Musikhögskolorna: Utbildningskostnader och reservationsanslaget Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m. Till sistnämnda anslag bör föras över den behållning som vid utgången av innevarande budgetår finns under det nuvarande reservationsanslaget Musikaliska akademien med musikhögskolan; Undervisningsmateriel m. m. Medelsanvisning för Musikaliska akademiens verksamhet bör ske under ett nytt förslagsanslag med rubriken Musikaliska akademien.

Anslaget till Musikhögskolorna: Utbildningskostnader bör för nästa budgetår som framgår av den tidigare redovisade sammanställningen (s. 19) föras upp med 10 769 000 kr. Jag räknar med ett sammanlagt medelsbehov av 615 000 kr. för den ämnesutbildning i musik som enligt vad jag tidigare förordat skall börja i Göteborg nästa budgetår. Jag beräknar vidare medel enligt organisationskommitténs förslag för att nya studerande skall kunna antas till den nuvarande musikleäroinbildningen och till utbildningen av regionmusiker i den utsträckning kommittén angett. För musikhögskolan i Göteborg beräknar jag medel för att det skall bli möjligt att ändra en halvtidstjänst som kontorsskrivare till en heltidstjänst. Vidare beräknar jag medel för en tjänst som vaktmästare vid vardera musikhögskolan i Göteborg och Malmö. De ökade medel som jag i övrigt beräknar för bl. a. expenser framgår av sammanställningen.

Anslaget Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m. beräknar jag till 314 000 kr. Vid min bedömning av medelsbehovet har jag tagit hänsyn till de kostnader som kan uppstå vid ett överförande till musikhögskolan i Malmö av viss egendom i form av instrument, inventarier m. m. som tillhör stiftelsen Malmö musikkonservatorium. Organisationskommittén bör få Kungl. Maj:ts uppdrag att träffa överenskommelse med stiftelsen om villkoren för ett sådant överförande.

Statsrådet Moberg tar denna dag upp frågan om särskilda medel för inredning och utrustning av de nya lokaler som krävs för utbildningsverksamheten under nästa budgetår.

I enlighet med den tidigare redovisade sammanställningen (s. 23) för-

ordar jag att anslaget till Musikaliska akademien beräknas till 1 332 000 kr. Som rörliga medel för olika former av utåtriktad verksamhet har jag därvid beräknat ett belopp av 95 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

- 1) bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta en tjänst som rektor i lönegrad Up 27 vid musikhögskolan i Stockholm,
- 2) för budgetåret 1971/72 under åttonde huvudtiteln anvisa
 - a) till *Musikhögskolorna: Utbildningskostnader* ett förslagsanslag av 10 769 000 kr.,
 - b) till *Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 314 000 kr.,
 - c) till *Musikaliska akademien* ett förslagsanslag av 1 332 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Innehåll

	sid
1 Inledning	2
2 Tidsplan för reformarbetet	4
3 Musiklärarutbildning	6
3.1 Organisationskommittén för högre musikutbildning	6
3.2 Lärarutbildningskommittén	11
3.3 Remissyttranden	12
4 Musikutbildningens organisation m. m.	16
4.1 Musikhögskolorna	16
4.2 Folkliga musikskolan Ingesund, Framnäs folkhögskola och Örebro musikpedagogiska institut	17
5 Anslagsframställningar för budgetåret 1971/72	18
5.1 Organisationskommittén för högre musikutbildning	18
5.1.1 Nuvarande anslag	18
5.1.2 Musikhögskolorna: Utbildningskostnader	19
5.1.3 Musikhögskolorna: Undervisningsmateriel m. m.	22
5.2 Musikaliska akademiens styrelse	22
5.3 Örebro musikpedagogiska institut	24
6 Departementschefen	25

